

Міністерство освіти та науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра іноземних мов

06-09-61M

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

та навчальні завдання з практичної фонетики
(ритм та інтонація)
до практичних занять з навчальної дисципліни
«Іноземна мова (англійська)»
(рівень володіння мовою А1)
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня усіх освітньо-професійних програм
спеціальностей НУВГП всіх форм навчання

Схвалено
науково-методичною
радою НУВГП
Протокол № 4 від 01.07.2022 р.

Рівне – 2022

Методичні вказівки та навчальні завдання з практичної фонетики (ритм та інтонація) до практичних занять з навчальної дисципліни «Іноземна мова (англійська)» (рівень володіння мовою А1) для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня усіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП всіх форм навчання [Електронне видання] / Масло І. М., Мартинова Т. І. – Рівне : НУВГП, 2022. – 49 с.

Укладачі – Масло І. М., асистентка кафедри іноземних мов;
Мартинова Т. І., асистентка кафедри іноземних мов.

Відповідальний за випуск – Купчик Л. Є., кандидат педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри іноземних мов.

Вчений секретар науково-методичної ради – Костюкова Т. А., заступниця завідувача навчально-методичного відділу.

© Масло І. М.,
Мартинова Т. І., 2022
© НУВГП, 2022

Зміст

Вступ.....	4
Наголос. Типи наголосів. Ритм. Темп. Тембр.....	6
Інтонація. Типи мелодичних тонів.....	9
<i>Низхідний тон</i>	17
<i>Висхідний тон</i>	20
<i>Низхідно-висхідний тон</i>	22
<i>Висхідно-низхідний тон</i>	24
<i>Рівний тон</i>	24
Мелодика англійських речень.....	25
Практичні завдання.....	31
Читання на дозвіллі	
<i>Скоромовки</i>	35
<i>Вірші</i>	38
Додаток.....	46
Список літератури.....	48
Електронні джерела.....	49

Вступ

Формування і розвиток мовної та мовленнєвої компетентностей є основною складовою у процесі вивчення англійської мови. **Формування фонетичної компетентності** (оволодіння фонологічною системою мови) є першим кроком цього процесу, оскільки на початку навчання найбільше уваги приділяється правильній вимові та інтонації англійської мови. Проводиться робота над слухо-вимовними та ритміко-інтонаційними навичками студентів, формування яких призводить до вдосконалення фонематичного слуху й уміння інтонаційного оформлення висловлювань і розуміння мовлення інших.

Формування ритміко-інтонаційних навичок оформлення мовлення є предметом «Методичних вказівок та навчальних завдань з практичної фонетики (ритм та інтонація) до практичних занять з навчальної дисципліни «Іноземна мова (англійська)» (рівень володіння мовою A1) для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня усіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП».

Метою методичних вказівок та навчальних завдань є:

- ознайомлення студентів з основними фонетичними явищами англійської мови – акустична природа наголосу, інтонація та її компоненти і функції;
- формування ритміко-інтонаційних навичок мовлення;
- розвиток техніки мовлення і оволодіння емоційно-логічними засобами виразності.

У процесі опрацювання теоретичного матеріалу методичних вказівок та виконання комплексу вправ досягається *розвиток таких умінь і навичок студентів:*

- ✓ диференціювати інтонаційні особливості англійської мови;
- ✓ співвідносити інтонацію з контекстом і ситуацією;
- ✓ правильно ставити логічний наголос і паузи у реченнях та текстах;

- ✓ транскрибувати та інтонувати текст;
- ✓ володіти інтонаційним слухом;
- ✓ розрізняти комунікативні типи речень;
- ✓ практично використовувати компоненти інтонаційного оформлення мовлення.

Завданнями методичних вказівок є:

- сформувати у студентів сталі інтонаційні навички;
- розвивати у студентів уміння інтування власного емоційного мовлення адекватного до комунікативної ситуації;
- створити у студентів ґрунтовну теоретичну базу про фонетичні закономірності інтонації анґлійської мови.

Тематика методичних вказівок та навчальних завдань включає:

- суть і значення компоненту анґлійського наголосу;
- компоненти інтонації;
- структурні особливості типів мелодичних тонів;
- види і мелодика анґлійських речень.

Методичні вказівки та навчальні завдання навчають студентів не лише виразно читати, а й фонетично правильно оформлювати мовлення для передачі змісту і вираження власного ставлення до співрозмовника та предмета розмови. А також стануть у нагоді всім, хто планує вивчати анґлійську мову.

* * *

Основним завданням при вивченні англійської мови є формування правильного оформлення мовлення. Велике значення для висловлювання має інтонація, яка надає словам і граматичним конструкціям певний сенс. Правильне володіння мовленнєвою інтонацією є ознакою фонетичної грамотності мовця. Сказане різними тонами та емоційним забарвленням одне і те ж висловлювання може сприйматися як прохання, наказ, вимога, ствердження або запитання.

Складові інтонації в англійській мові:

- ❖ наголос;
- ❖ ритм;
- ❖ темп;
- ❖ тембр голосу;
- ❖ тон (мелодика мови).

Наголос. Типи наголосів Ритм. Темп. Тембр

У словах з двома та більше складами один склад вимовляється сильніше, ніж інші. Це – наголошені склади. Виділення складу в слові або слова в реченні посиленням голосу або підвищенням тону називається наголосом. В англійській мові слова можуть мати *основний наголос* (primary stress) – ['] і *другорядний наголос* (secondary stress) – [,]: *academic* [ˌækə'demɪk]. Знак наголосу стоїть перед наголошеним складом: *about* [ə'baʊt]. В односкладових словах наголос не позначається: *mile* [maɪl]. Наголос у англійській мові вільний, тобто наголошеним може бути будь-який склад. У більшості двоскладових іменників та прикметників наголос падає на перший склад: *railway* ['reɪlweɪ], *happy* ['hæpi], *purple* ['pɜːpl]. Але якщо кожний елемент складного іменника має чітке значення, обидві частини можуть бути наголошеними: *underground* [ˌʌndə'graʊnd]. У більшості двоскладових дієслів та

прийменників наголошується другий склад: *decide* [dɪ'saɪd], *relax* [rɪ'læks], *between* [bi'twi:n]. Проте, в англійській мові існує багато двоскладових слів, які можна вимовляти двома різними шляхами: наголос у них змінює частину мови слова: *protest* ['prəʊtest] – протест (іменник), *protest* [prə'test] – протестувати (дієслово). У багатоскладових словах наголос падає, як правило, на третій склад від кінця слова: *orderly* ['ɔ:rdərli], *confinement* [kən'faɪnmənt].

Типи наголосів:

➤ Словесний наголос – виділення одного зі складів слова (наголошений склад).

➤ Логічний наголос – виділення у висловленні важливого за значенням слова, яке на письмі може позначатися додатковими засобами (великими літерами, знаком оклику, взяттям у дужки тощо). Інтонаційне оформлення логічного наголосу в англійській мові здійснюється постановкою останнього наголосу на слові, що виділяється, або на його відповідній частині, також зміненням тону, зумовленим місцем останнього наголосу та комунікативним типом речення (ствердження, питання, вигук тощо).

➤ Фразовий наголос – виділення слова або слів у своїй смисловій групі (фраза, речення тощо). Акустично наголос виявляється у зростанні інтенсивності, тривалості та зміні висоти тону. В англійській мові деякі частини мови, які вважаються найбільш важливими словами, стоять під наголосом: іменники, смислові дієслова, прикметники, числівники, прислівники, вказівні та запитальні займенники, вигуки. Не стоять під наголосом допоміжні дієслова, дієслова-зв'язки, особові та присвійні займенники, прийменники та сполучники. Однак, при певних обставинах наголошені слова можуть втрачати свій наголос. А слова, які не стоять під наголосом, можуть стати наголошеними.

Фразовий наголос допомагає побудувати своєрідний ритм англійської мови, тому що, як правило, наголошені склади

вимовляються з однаковим інтервалом. Через це ненаголошені склади повинні скорочуватися, проговорюватися побіжно. Це одна з причин, по якій іноді так важко зрозуміти англійську розмовну мову.

Ритм – це співвідношення у часі вимовляння наголошених та ненаголошених складів у інтонаційній групі. Чим більше ненаголошених складів знаходиться між наголошеними, тим швидше вони вимовляються, що впливає на довготу голосних як у наголошених, так і у ненаголошених складах. Наголошений склад разом з ненаголошеним утворюють ритмічну групу.

Швидкість, з якою вимовляються речення або їх частини (швидкість потоку мовлення), називають темпом мовлення. За допомогою темпу разом зі змінами у висоті тону та розподілом наголосу можна передати емоції. Темп може викликати зміни у довготі голосних і приголосних.

Види темпу мовлення:

✓ *простий темп*, який характеризується своєю відносною постійністю і незмінністю. Цей вид темпу зустрічається в простих речень і нескладних висловлюваннях.

✓ *складний темп*, характерний для довгих висловлювань, зі складними граматичними структурами і багатоскладовими словами, для якого властиві різкі уповільнення або ж навпаки – прискорення швидкості вимови висловлювань. При уповільненні промови акцентується увага безпосередньо на даній частині висловлювання, таким чином, підкреслюючи її семантичну важливість. І навпаки, збільшуючи темп мови, можна послабити семантичну важливість висловлювання.

Темп спонтанної розмовної мови залежить від ситуації. Проте, порівнюючи темп розмовної мови з читанням діалогічного тексту, можна відзначити, що темп розмовної мови кілька уповільнений у порівнянні з темпами читання. Ця обставина пояснюється тим, що при розмові обдумування теми розмови відбувається, так би мовити «на ходу». При читанні ж

відбувається процес осмислення та відтворення вже готового тексту. Темп спонтанної мови носить нестабільний характер.

Особливе забарвлення голосу під час вимови речень, що накладається на мелодику й показує емоційний стан (радість, сум, іронію, злість, обурення тощо) має тембр. У процесі мовлення легко помітити паузи, які сприяють більш чіткому вираженню думки, не тільки в кінці, але й у середині речення, особливо в довгих реченнях. Але паузу не можна робити в довільному місці, тому що між словами в реченні встановлюються міцні смислові та синтаксичні зв'язки, завдяки яким речення має той чи інший смисл. У разі порушення цих зв'язків порушується і смисл речення як одиниці комунікативного спілкування.

Інтонація

Типи мелодичних тонів

Сукупністю засобів звукового оформлення речення в усному мовленні (мелодика, ритм, інтенсивність, темп, тембр мовлення, наголос) називають інтонацією. Інтонація має важливе значення в оформленні речення, адже речення не може вважатися закінченим, якщо воно інтонаційно не оформлене. Зміни в компонентах інтонації можуть змінити комунікативний тип речення.

Графічне зображення позначення компонентів інтонації можна виконувати як поза текстом, так і у самому тексті, а також відображати графічно на шкалі, яка являє собою мелодичний контур синтагми у вигляді послідовності наголошених та ненаголошених складів. Синтагма – це інтонаційно-смислова єдність, мінімальна інтонаційна одиниця мовлення, що виражає у певному контексті одне поняття та може складатися із одного слова, словосполучення або цілого речення.

Умовні знаки для запису інтонації на шкалі:

Дві паралельні прямі позначають верхню та нижню межі голосового діапазону, між ними розташовуються позначення, які відповідають наголошеним і ненаголошеним складам фрази.
, – Тире позначає <i>наголошений</i> склад, напівтире – <i>напівнаголошений</i> склад.
● Крпка позначає <i>ненаголошений</i> склад.
Криві, що спадають донизу, позначають падіння тону в останньому <i>наголошеному</i> складі (відповідно <i>високе</i> та <i>низьке</i> падіння тону).
Криві, що піднімаються вгору, позначають підвищення тону в кінцевому <i>наголошеному</i> складі (відповідно <i>низьке</i> та <i>високе</i> підняття тону).

Усередині шкали вирізняють:

- 1) *початкові ненаголошені склади* вимовляються на більш низькому рівні, ніж перший наголошений склад;
- 2) *перший наголошений склад* є найвищим за тоном у синтагмі;
- 3) *рівномірно спадний або рівномірно висхідний ланцюг* наголошених і ненаголошених складів;
- 4) *останній наголошений склад* синтагми (ядерний склад або ядро синтагми) є найсильнішим і здійснюється спадним або висхідним тоном;

5) *ненаголошені склади* після ядерного складу завершують синтагму.

Типи шкал в англійській мові:

➤ *рівномірно спадна шкала*

He's 'very \clever.	

Ця шкала може бути перерваною на одному з ядерних складів, коли логічно виділене слово вирізняється підняттям тону.

The 'text is ↑so \difficult.	

➤ *рівномірно висхідна шкала*

But I 'don't \like them.	

➤ *шкала з порушеною рівномірністю*, в якій ненаголошені склади є за висотою тону нижчими від наступних наголошених складів

Her \sisters were \very un\kind to her.	

Кожна шкала завершується низхідним або висхідним тоном, починаючи з ядерного складу, в залежності від комунікативного тону висловлювання.

Позначення інтонації в тексті:

[']	<i>Наголошений склад</i> – вертикальна риска угорі перед складом: 'money

[.]	<i>Другорядний наголос</i> – вертикальна риска знизу перед складом: ,compe'tition
[.] [\\]	<i>Низький спадний тон</i> – нахилена униз маленька риска знизу рядка або нахилена униз риска (широкий діапазон – емпатичний тон) перед складом: It's ,me. It's \\me.
[']	<i>Високий низхідний тон</i> – нахилена униз риска угорі перед складом: It's `me.
[^]	<i>Висхідно-низхідний тон</i> – знак (^) перед складом: 'Very ^much. ^Perfectly.
[.]	<i>Низький висхідний тон</i> – нахилена униз риска знизу перед складом: 'Very ,well.
[']	<i>Високий висхідний тон</i> – нахилена униз риска зверху перед складом: 'Is it 'cold?
[^'] а) [~]	<i>Низхідно-висхідний тон:</i> а) Перед складом, якщо падіння-підвищення тону відбувається усередині одного складу або слова: It's ~cold;
б) ['],[.]	б) Якщо падіння-підвищення тону поширюється більш ніж на одне слово: It is `difficult to ,say.
[→]	<i>Рівний тон:</i> →Then I 'went for a ,walk.

[ː]	Високий ненаголошений початковий склад: ːIn ,deed.
[.], [ˌ]	Напівнаголошений або частково наголошений склад на початку синтагми та у кінці синтагми після ядерно-низхідного тону – крапка під рядком перед складом: ,Yes, .please. .Good ,morning.
[ˈ]	Напівнаголошений або частково наголошений склад усередині синтагми між наголошеними складами та у кінці синтагми після ядерно-висхідного тону – крапка над рядком перед складом: 'Mike is 'very ,busy. I ,think 'so.
[˘]	Стрілка під кутом угорі переднаголошеного складу означає, що цей <i>наголошений склад</i> починається на більш високому рівні тону, ніж попередні ненаголошені склади: My brother is ˘very ˘busy.
[]	Пауза після <i>кінцевої синтагми</i> .
[]	Пауза після <i>некінцевої синтагми</i> .
[]	<i>Найкоротша пауза</i> після незакінченої синтагми, дуже сильно пов'язаної за смислом із сусідніми (наступними) синтагмами.
[↑]	Посилення голосу на слові, яке виділяється підвищенням тону не вище від рівня першого наголошеного складу у рівномірно низхідній шкалі: She is 'explaining a ↑new ,grammar .rule.

Структура графічного зображення англійської синтагми:

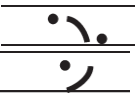

❖ Перший ненаголошений склад синтагми (або ізольованого складу) вимовляється рівним низьким тоном або з невеликим підвищенням:

I 'feel 'fine.	
In 'deed.	

Всі початкові ненаголошені склади вимовляються з поступовим підвищенням тону аж до висоти тону першого наголошеного складу:

It is 'nice.	

❖ Високий ненаголошений початок синтагми типовий для емоційного мовлення, при якому початкові ненаголошені склади вимовляються на більш високому рівні, ніж наступний за ними перший наголошений склад:

- Good ,morning.	
- He ,llo.	
- How ,can you be .so ,late?	

❖ Перший наголошений склад у словосполученні та в реченні вимовляється рівним і найвищим у порівнянні з рештою складів тоном:

'ten ,steps ['ten ,steps]	

❖ Тон кінцевого ненаголошеного складу (заядра) має дві позиції:

1). Якщо останній наголошений склад вимовляється з падінням тону, то наступні кінцеві ненаголошені склади в синтагмах з низхідним тоном вимовляються рівним і найнижчим тоном.

'Let ,me ,spell it.	
in`finitive	

2). Якщо в синтагмах з одним кінцевим ненаголошеним складом або більшою їх кількістю використовується висхідний тон, то підвищення тону відбувається в кінцевих ненаголошених складах (заядрі). При цьому тон останнього ненаголошеного складу не повинен бути вищим від тону першого наголошеного складу.

'Need I ,spell it?	
'Need ,I .meet .Ben?	
,definite	

❖ Завершальні склади, тон яких може бути двох типів:

- 1) *ядерний тон* – за останнім наголошеним складом, або акцентним ядром немає заядра (складу або складів без фразового наголосу);
- 2) *заядерний тон* – зміна тону починається і завершується в заядрі.

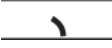
It is `time.	Час.	Високий низхідний тон	Ядерні варіанти
'Is it ,time?	Час?	Низький висхідний тон	
It is `definite.	Визначено.	Високий низхідний тон	Ядерно- заядерні варіанти
'Is it ,definite.?	Визначено?	Низький висхідний тон	

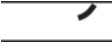
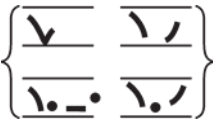

'Time? Час?	Високий висхідний тон починається трохи нижче середнього рівня і досягає високого рівня	Ядерні варіанти
It is ,time. Час.	Низький низхідний тон	
'Definite? Визначено?	Високий висхідний тон	Ядерно-заядерні варіанти
It is ,definite. Визначено.	Низький низхідний тон	

Найважливішим компонентом інтонації є мелодика – рух основного тону голосу (підвищення і пониження), що створює тональний контур висловлювання та його частин й, таким чином, зв'язує та членує мовлення. Суттєве пониження тону вказує на завершеність повідомлення або якоїсь його відносно самостійної частини. Та навпаки – підвищення говорить про незавершеність думки, про те, що потрібно чекати продовження, або про те, що це питання.

Тому серед інтонаційних структур англійської мови в чотирьох комунікативних типах речення – розповідне, питальне, наказове й окличне – розрізняють тони двох рівнів: **низький (Low Tone)** і **високий (High Tone)**. Тони низького рівня вживаються у спокійному, емоційно незабарвленому мовленні, а високого – у більш емоційному мовленні. Кожен рівень має два тони: **низхідний (Fall Tone)** і **висхідний (Rise Tone)**.

Типи тональних контурів (мелодичних тонів):

Низький низхідний тон (Low Fall)

	Високий низхідний тон (High Fall)
	Висхідно-низхідний тон (Fise-Fall)
	Низький висхідний тон (Low Rise)
	Високий висхідний тон (High Rise)
	Низхідно-висхідний тон (Fall-Rise) (падіння й підняття тону може відбуватися в межах одного складу, одного слова або поширюватися на кілька слів)
	Рівний тон (Level Scale)

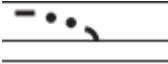

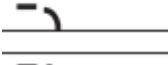
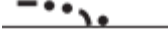
Низхідний тон (Fall Tone)

Низхідні тони обох рівнів (низький та високий) надають висловлюванню завершеності, впевненості, категоричності, переконливості. Низхідні тони використовуються:

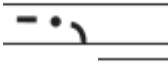

- у розповідних реченнях;
- у наказових реченнях (розпорядження та накази);
- у окличних реченнях;
- у спеціальних питаннях.

Низький низхідний тон (Low Fall) використовується у спокійному, емоційно незабарвленому мовленні для вираження стверджень, а також у флегматично-байдужих висловлюваннях та вживається:

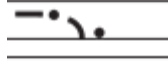

▪ *у розповідних реченнях*

This is a ,desk.	
It's ,Nick.	
'ten ,men	
'Kitty is ,busy.	

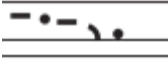
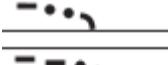

▪ *у наказових реченнях*

'Take a ,pen.	
'Take a 'book and 'read the ,text.	
,Send it.	

▪ *у окличних реченнях*

'What a `pity!	
'What a 'fine `weather!	

▪ *у спеціальних питаннях*

'Why is 'Lizzy ,absent?	
'What does she ,read?	
'What 'book does she ,read?	

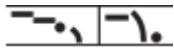
Високий низхідний тон (High Fall) використовується в більш-менш емоційно забарвленому мовленні, особливо при запереченні, протиставленні, тобто коли є необхідність особливо виділити визначене слово, привернути до нього увагу. Це досягається не тільки падінням тону, але й посиленням наголосу на цьому слові, а також зміною темпу чи тембру мовлення.

У слові, на якому роблять наголос, падіння тону починається з більш високого тону, ніж у звичайному мовленні. При цьому решта слів синтагми вимовляється із звичайними наголосами або частково чи повністю втрачають наголос взагалі.

The 'papers are on the `table, 'not on the `chair (протиставлення).	
They are `not there.	

Високий низхідний тон є характерним також для емоційно забарвлених речень:

- *розповідні речення*

'This `pen is `bad, 'try `that one.	

- *наказові речення*

'Give me `that red pencil.	

- *окличні речення*

Well 'fancy `that!	

- *спеціальні питання*

Why 'is she late?

Висхідний тон (Rise Tone)

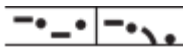

Висхідний тон надає висловлюванню невпевненості, некатегоричності, незавершеності, а тому вживається:

- у загальних питаннях – питаннях, що вимагають стверджувальної або негативної відповіді;
- у розповідних реченнях, але тільки для вираження сумніву, невпевненості, здивування, вибачення, задоволення, докору, ввічливого заперечення, запрошення, прохання тощо.

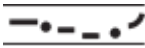

Низький висхідний тон (Low Rise) вживається у спокійному, яскраво емоційно невираженому мовленні:

- у розповідних реченнях для вираження докору, іронії, вибачення, задоволення, невпевненості, прохання, звертання.

'Take your ,bag, Nelly.		(прохання)
'Shame on you!		(докір)
It is 'very ,bad to do so.		(докір)
'Let me ,read it.		(прохання)
'Read this ,letter, 'please.		(прохання)

I beg your ,pardon. ,Sorry!		(вибачення: “Вибачте, я не дочув, що ви сказали”, або “Повторіть, будь- ласка”)
We 'had a 'lot of a ,musements that .evening.		(задоволення)
'Mr. ,Syvko. 'Go on ,reading!		(звертання)
I am ,not sure he is at ,home now.		(невпевненість)

▪ у загальних питаннях, які починаються з допоміжного, напівдопоміжного або модального дієслова, яке у цьому випадку звичайно має фразовий наголос і вимовляється за повною формою вимови.

'Do you 'read 'English ,well?	
'Did she 'read ,well today?	
'Is it ,time?	

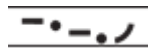
Високий висхідний тон (High Rise) вживається:

▪ у реченнях для вираження подиву, прохання повторити сказане і зустрічається в мові тільки як реакція на почуте висловлювання та являється його відлунням.

– Pete doesn't like your pen?

– 'Doesn't he 'like my 'pen?

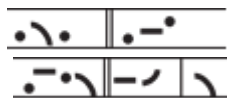
– His name is Tom. – 'What's his name?

▪ у стверджувальних та заперечних реченнях, які стають запитаннями.

I ,have it. – You 'have it?

It 'isn't ,good. – 'Not 'good? 'Why?

▪ в емпітичних загальних питаннях – в питаннях, де відсутній підмет і присудок або його частина (наприклад, допоміжне дієслово).

'Are you ,ready?

– 'Ready?

Низхідно-висхідний тон (Fall-Rise)

Низхідно-висхідний тон вживається для вираження протиставлення, припущення, заперечення, недовіри, жалю, попередження, вибачення, здивування. Падіння-підняття тону може відбуватися:

- в межах одного складу

,No.

- в межах двох сусідніх складів

,Sorry.

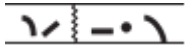

ˊThat's ˊright.	
Exˊcuse ˊme.	

- в межах *двох складів*, розділених одним або більшою кількістю *ненаголошених складів*

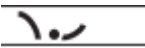

ˊCertainly	

- у *некінцевих синтагмах* для виділення певного слова з метою наголошення на ньому, при умові, що про це слово надаються якісь відомості (значення, орфографія, вживання)

ˊ“Pencil” ˊmeans “олів`ець“	
ˊ“Definite” is ˊspelt ˊ'd, ˊ'e, ˊ'f, ˊ'i, ˊ'n, ˊ'i, ˊ't, ˊ'e.	

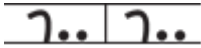

Різновидом низхідно-висхідного тону можна вважати **складний тон “падіння+підняття”**: пониження тону відбувається на одному з початкових слів синтагми, а підвищення – на одному з останніх слів. Слова між ними вимовляються на одному низькому тональному рівні, навіть якщо на них падає фразовий наголос, який позначається підрядковою крапкою.

Падіння тону відбувається на слові, яке особливо виділяється або на якому роблять наголос, а підвищення проявляється у формі певного доповнення або уточнення основної думки висловлювання.

ˊHere you ˊare.	
ˊThank you for ˊtelling me.	
ˊThis ˊway is the ˊbest.	

Висхідно-низхідний тон (Rise-Faall)

Висхідно-низхідний тон передає велику міру визначеності, категоричності висловлювання та відчуття сильного подиву, недовіри, шокованості.

It's ^terrible, !, isn't it?	
- My pen is bad.	
- Try a ^different one.	

Порушення рівномірно низхідного ряду наголошених складів (різке підвищення тону) є одним із розповсюджених видів *емфаз* в англійській мові. Початок речення являє собою звичайний тонально низхідний ряд складів; на слові, на якому робиться наголос, тон голосу підвищується, але, як правило, не піднімається вище від тону першого наголошеного складу. Потім знову йде поступове пониження тону, як і має бути у шкалі з низхідним тоном. У транскрипції це підняття тону голосу позначається стрілкою (↑) замість звичайного знаку наголосу.

She is ex'plaining a ↑new \grammar . rule.	
→Helen, 'read the ↑first 'passage a \loud.	

Рівний тон (Level Scale)

Рівний тон вживається у випадку, коли є міркування, роздуми, що сказати далі, та означає незавершеність висловлювання. Зустрічається перед паузою у кінці синтагми:

- *в синтаксично незакінчених групах слів*

→Frankly, I `can't af`ford it.	

- *у кінці розповідного речення*

Perhaps it's →right.	

Рівний тон характерний для читання *віршових творів* та може бути замінений низьким висхідним або високим висхідним тоном.

Мелодика англійських речень

Мелодика загального питання та відповіді на нього

Загальне питання вимовляється *низьким висхідним тоном*. Дієслово (допоміжне чи дієслово-зв'язка або модальне дієслово), що стоїть перед підметом, стає фразово наголошеним і вимовляється найвищим тоном. Далі на кожному складі йде поступове зниження тону, а останній наголошений склад (ядро) вимовляється низьким висхідним тоном.

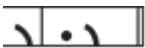
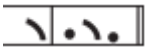
'Do you 'read 'English ,well?	

Якщо після останнього наголошеного складу є ще ненаголошені склади, то *останній наголошений* склад вимовляється *рівним низьким тоном*, а ненаголошені склади після нього (заядерні) вимовляються висхідним тоном.

'Did she 'read ,well today?	

Коротка відповідь на загальне питання вимовляється:

- *емфатичне мовлення*

Yes, he does.	
No, he doesn't.	

- *неемфатичне мовлення*

Yes, he does.	
No, he doesn't.	

Мелодика розділових питань

Розділове питання, як і альтернативне питання, відноситься до категорії структурно-зумовлених двосинтагменних фраз.

Складається **розділове питання** з двох частин:

- *перша частина* за своєю синтаксичною структурою є стверджувальною (до складу входить заява) і оформлюється *низхідним* тоном;

- *друга частина* є питально-заперечною (Tag-Question) і вимовляється з *висхідним* тоном (по суті, це загальне питання, але тільки скорочене); і навпаки.

У розділовому питанні думка висловлюється невпевнено, все піддається сумніву, тому і робиться звертання за підтвердженням достовірності думки. Відповідь може бути *стверджувальною* або *заперечною*.

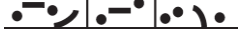

1. 'Jane is his ,sister, ,isn't she? – ,Yes, she ,is. ,No, she ,isn't.   2. 'Jane ,isn't his ,sister, ,is she? – ,Yes, she ,is.

Розділові питання є дуже поширеними в англійському діалогічному мовленні.

Мелодика переліку

Кожний член переліку (предмети, події тощо) вимовляється висхідним тоном, а останній – низхідним.

I 'see a ,pen, | a ,pencil | and a ,note-book
The 'students 'answer his ,questions | ,write on the ,blackboard | and
in the ,note-books

Однорідні члени речення утворюють окремі синтагми, що вимовляються з підвищеним тоном, за винятком синтагми, яка вимовляється зі зниженням тону, якщо вона некінцева.

,One, | ,two, | ,three, | ,four, | ,five.

Мелодика альтернативних питань

Альтернативне питання під час вимовляння поділяється на дві синтагми:

- *перша синтагма* вимовляється з низьким висхідним тоном, підвищення якого починається зі слова, на яке падає логічний наголос;
- *друга синтагма* вимовляється з низьким низхідним тоном, падіння якого відбувається у протиставленому слові.

'Is he a ,pilot | or a ,sailor?

Мелодика привітання

В англійській мові привітання може вимовлятися із застосуванням різних мелодичних тонів:

- офіційно та по-діловому звучить привітання, вимовлене *низьким низхідним тоном*.

– Good ,morning.	

- в залежності від ситуації або настрою привітання можна вимовити як з *низьким висхідним тоном*, так і з *низхідно-висхідним тоном*.

– Good ,morning.	
– Good ~morning.	

- слово *Good* у привітанні може бути *ненаголошеним*.

Good `morning, Mr. Brown.	

- наприкінці розмови *слова прощання* вимовляються з *висхідним тоном*.

Good 'after,noon.	
Good ~,bye.	

Мелодика звертання

Привітання, прохання, вибачення, подяка та деякі інші фрази у діалозі нерідко мають **звертання** (Direct Address) – слова, за допомогою яких називається особа, до якої звертаються.

➤ Слова-звертання, що стоять на початку речення, можуть бути наголошеними та виділятися в окрему синтагму, яка вимовляється:

- з низьким низхідним тоном;
- з низьким висхідним тоном;

- з рівним тоном;
- з низхідно-висхідним тоном (у такому разі слова-звертання несуть більш семантичне навантаження).

‚Bob, | I 'm 'going ‚to bed.
 ‚Michael, I 'm 'going to the ‚blackboard.
 ‚Michael, 'what's 'wrong with my 'lamp?

➤ Слова-звертання *усередині речення* несуть менш семантичне навантаження, тому і залишаються частково наголошеними та продовжують мелодичний рисунок відповідної синтагми.

‚Now Peter,| go 'on ‚reading. – ‚Yes, 'mum, | I'm ‚ready.

➤ Слова-звертання, що стоять у *кінці речення*, мають повний або частковий наголос, в залежності від ступеня їхньої семантичної значності.

‚Thank you, ‚Helen.
 ‚Spell this 'word, ‚Michael.
 ‚Hello, ‚Betty.
 So 'long then ‚Betty.
 So 'long then Mr. ‚White.
 Per'haps some ‚other day, ‚Betty. (*припущення, невпевнена заява*)
 'Yes, Mr. ‚White. (*впевнена відповідь*)

Мелодика складносурядного речення залежить від того, наскільки сильно зв'язані між собою за змістом прості речення, що входять до складу складносурядного речення.

- якщо друге речення відображає наслідок дії першого речення і на цьому треба наголосити, то перше речення вимовляється *низьким висхідним тоном*, а друге – *низьким низхідним тоном*.

The 'classes are ,over | and the 'pupils .go ,home.

▪ якщо тісного смислового зв'язку між складовими складносурядного речення немає, або немає потреби наголошувати на якомусь одному з них, то обидві частини складносурядного речення вимовляються *низьким низхідним тоном*.

In the ,morning 'Fred 'goes to ,school |
his 'father 'goes to his ,work.

Мелодика складнопідрядного речення

залежить від *комунікативного* типу речення:

- а) загальні питання вимовляються з *низьким висхідним тоном*;
- б) стверджувальні речення та спеціальні питання – з *низьким нисхідним тоном*;
- в) альтернативні та розділові питання вимовляються *двосинтагмово*.

У більшості випадків *головне речення* у складі складнопідрядного є більш-менш незалежним від підрядного речення, отже вимовляється воно *низьким низхідним тоном*.

You can 'make your a'ssignment at ,home, |
if you have all he 'books ,needed.

Підрядне речення, що стоїть попереду головного речення, є залежним від головного, а тому вимовляється *висхідним тоном*.

If he has 'learned ,everything of that, |
I 'can't even ,guess, | what he could have ,done then.

Практичні завдання

1. Визначте місце словесного наголосу:

1) to conflict	7) to present	13) to object
2) a conflict	8) a present	14) an object
3) to contest	9) to permit	15) to research
4) a contest	10) a permit	16) a research
5) to decide	11) to invite	17) to insult
6) a decision	12) an invitation	18) an insult

2. Прочитайте речення, звертаючи увагу на різницю словесних наголосів у дієсловах та іменниках:

- 1) You need to insert a paragraph here on this newspaper insert.
- 2) The manufacturer couldn't recall if there'd been a recall.
- 3) The religious convert wanted to convert the world.
- 4) She makes a good delegate. Se knows how to delegate authority.

3. Визначте місце словесного наголосу у словах:

Before, ice-cream, maybe, primary, represent, animal, armchair, downstairs, hard-working, different, forget, about, accident, repeat, population, climate, continental, north-east, administration.

4. Позначте логічні наголоси у реченнях:

- 1) Cats chase mice.
- 2) The cats chase mice.
- 3) The cats have chased mice.
- 4) The cats have chased the mice.
- 5) The cats have been chasing the mice.
- 6) The cats might have been chasing the mice.

5. Поєднайте висловлювання (1-5) зі значеннями (a-e), звертаючи увагу на наголошені (виділені) слова та склади:

- 1) I'll walk with you to the station. ____
- 2) I'll walk with you to the station. ____
- 3) I'll walk with you to the station. ____
- 4) I'll walk with you to the station. ____
- 5) I'll walk with you to the station. ____

- a) I don't want to bring my car.
- b) But not back again.
- c) But not as far as the park.
- d) But I'm not going with him.
- e) Nobody else has offered.

6. Прочитайте діалог, звертаючи увагу на виділені логічним наголосом слова:

Ben: Honey, I'm home!

Maria: Hi! How are you? How was your day at work?

Ben: It was great! I got a promotion! I'll have more responsibilities in the office, but the best news is that I'll have more money at the end of each month.

Maria: That's great! Congratulations! I'm really happy.

Ben: Unfortunately, I have to go to a conference this weekend so I won't be able to go to dinner with your parents this Friday. Sorry to let you down.

Maria: You're sorry? You're sorry?!! I'm afraid "sorry" isn't good enough. I've already told them you're going, Ben!

Ben: I know, I know. And I am sorry about it. But as long as you have the chance to see them it's okay, right?

Maria: Fine. But we're going to dinner with them next Friday. No excuses.

7. Прочитайте речення з правильним логічним наголосом:

- 1) I asked you to buy me a bunch of white roses.
- 2) I **asked** you to buy me a bunch of white roses.
- 3) I asked **you** to buy me a bunch of white roses.
- 4) I asked you to **buy** me a bunch of white roses.
- 5) I asked you to buy **me** a bunch of white roses.
- 6) I asked you to buy me a **bunch** of white roses.
- 7) I asked you to buy me a bunch of **white** roses.
- 8) I asked you to buy me a bunch of white **roses**.

8. *Визначте тип мелодичних тонів наступних речень:*

1) It's impossible.	5) Will you lend it to me?
2) I'm absolutely certain.	6) It's disgusting!
3) Red, brown, yellow or ...	7) It won't hurt.
4) This is the end of the news.	8) She was first!
9) You must write it again (and this time get it right).	
10) I phoned the right away (and they agreed to come).	

9. *Прочитайте речення, звертаючи увагу на тони та інтонацію:*

1) What have you done?	9) I bought some food.
2) It wasn't ready.	10) Did you see a burglar?
3) I don't know what to do.	11) It isn't so bad.
4) What's the time?	12) Open the door!
5) Good afternoon.	13) What a cold day!
6) How old are you?	14) Let me read!
7) What is your name?	15) It doesn't matter.
8) Have I prepared the report?	16) Don't go away.
17) I thought I saw an alligator.	
18) How do you spell this word?	
19) Have you been studying long?	
20) We'll go there. – You shan't.	

10. Зробіть графічне зображення речень:

1) Take a pen.	5) Her wallet is in her bag.
2) I see a cat.	6) I see a clock. It is old.
3) Students, read lesson two.	7) He does not read it well.
4) All is well that ends well.	8) Could you please help me?
- 9) Steven does not speak English well yet.
10) Se is thirty. – She is thirty-three.
11) I must be on time. – You'll be late.
12) Good night, Mary. – Good night, Helen.
13) Did you like it? – I simply hated it.
14) Couldn't you help me? – At present I'm too busy.

11. Утворіть речення із поданих частинок, вказавши місце паузи [[]] у реченні:

Example: When you read it / carefully [[]] it doesn't say / anything [[]] that's very critical.

- 1) When I woke up / I didn't even / realise / what time / it was.
 - 2) Of course / it's written in a language / that hardly / anyone can / understand.
 - 3) I was working late / because they want / it done / as quickly as / possible.
 - 4) Because he was / ill / I didn't / expect him / to come to work.
 - 5) If I get / some time / I'll be over on the weekend / to see you / both.
 - 6) Luckily / we haven't had any rain / since / the day / we arrived.
 - 7) It sould / never have / been bult / in my opinion / this new office building.
-

Читання на дозвіллі Скоромовки

* * *

- 1) A big black bug bit a big black dog on his big black nose!
- 2) A big bug bit a bold bald bear and the bold bald bear bled blood badly.
- 3) A bloke's bike back brake block broke.
- 4) A canner can can anything that he can,
But a canner can't can a can, can he?
- 5) A cup of proper coffee in a copper coffee cup.

* * *

- 1) A dozen double damask dinner napkins.
- 2) A gentle judge judges justly.
- 3) A lump of red leather, a red leather lump.
- 4) A missing mixture measure.
- 5) A pleasant place to place a plaice is a place where a plaice is pleased to be placed.

* * *

- 1) Bad black bran bread.
- 2) Bake big batches of brown blueberry bread.
- 3) Betty beat a bit of butter to make a better batter.
- 4) Big ben blew big blue bubbles.
- 5) Big black bugs bleed blue black blood but baby black bugs bleed blue blood.

* * *

- 1) Cheap sheep soup.
- 2) Cheap ship trip.
- 3) Chester Cheetah chews a chunk of cheep cheddar cheese.
- 4) Chocolate chip cookies in a copper coffee cup.
- 5) Chop shops stock chops.

* * *

- 1) Do drop in at the Dewdrop Inn.
- 2) Does this shop sport short socks with spots?

- 3) Don't pamper damp scamp tramps that camp under ramp lamps.
- 4) Double bubble gum, bubbles double.
- 5) Draw drowsy ducks and drakes.

* * *

- 1) Each Easter Eddie eats eighty Easter eggs.
- 2) Eddie edited it.
- 3) Eleven benevolent elephants.
- 4) Elizabeth has eleven elves in her elm tree.
- 5) Ere her ear hears her err, here ears err here.

* * *

- 1) False Frank fled Flo Friday.
- 2) Few free fruit flies fly from flames.
- 3) Flies fly but a fly flies.
- 4) Four furious friends fought for the phone.
- 5) Fran feeds fish fresh fish food.

* * *

- 1) Gale's great glass globe glows green.
- 2) Give me the gift of a griptop sock: a drip-drape, ship-shape, tip-top sock.
- 3) Give Mr. Snipe's wife's knife a swipe.
- 4) Gobbling gorgoyles gobbled gobbling goblins.
- 5) Great glass globes gleam green.

* * *

- 1) He threw three free throws.
- 2) Her whole right hand really hurts.
- 3) How can a clam cram in a clean cream can?
- 4) How many berries could a bare berry carry, if a bare berry could carry berries? Well they can't carry berries (which could make you very wary) but a bare berry carried is more scary!
- 5) How many cans can a canner can if a canner can can cans? A canner can can as many cans as a canner can if a canner can can cans.

* * *

- 1) I bought a box of biscuits, a box of mixed biscuits, and a biscuit mixer.

- 2) I can think of six thin things and of six thick things too.
- 3) I miss my Swiss Miss. My Swiss Miss misses me.
- 4) June sheep sleep soundly.
- 5) Just think that sphinx has a sphincter that stinks!

* * *

- 1) Keenly cleaning copper kettles.
- 2) Ken Dodd's dad's dog's dead.
- 3) Kiss her quick, kiss her quicker, kiss her quickest!
- 4) Knapsack straps.
- 5) Kris Kringle carefully crunched on candy canes

* * *

- 1) Larry sent the latter a letter later.
- 2) Lesser weather never weathered lesser wetter weather.
- 3) Lily ladles little Letty's lentil soup.
- 4) Listen to the local yokel yodel.
- 5) Little Mike left his bike like Tike at Spike's.

* * *

- 1) Mary Mac's mother's making Mary Mac marry me.
- 2) Meter maid Mary married manly Matthew Marcus Mayo, a moody male mailman moving mostly metered mail.
- 3) Miss Smith lisps as she talks and lists as she walks.
- 4) Miss Smith's fish-sauce shop seldom sells shellfish.
- 5) Mix, Miss, Mix!

* * *

- 1) Near an ear, a nearer ear, a nearly eerie ear.
- 2) Never trouble about trouble until trouble troubles you!
- 3) Nick knits Nixon's knickers.
- 4) Nine nimble noblemen nibbled nuts
- 5) No need to light a night light on a light night like tonight.

* * *

- 1) Octopus ocular optics and A cat snaps a rat's paxwax.
- 2) Old oily Ollie oils old oily autos.
- 3) On a lazy laser raiser lies a laser ray eraser.
- 4) On mules we find two legs behind and two we find before. We stand behind before we find what those behind be for.

5) One black beetle bled only black blood, the other black beetle bled blue.

* * *

1) Pooped purple pelicans.

2) Paul, please pause for proper applause.

3) Peter Piper picked a peck of pickled peppers. Did Peter Piper pick a peck of pickled peppers? If Peter Piper Picked a peck of pickled peppers, Where's the peck of pickled peppers Peter Piper picked?

4) Raise Ruth's red roof.

5) Ray Rag ran across a rough road. Across a rough road Ray Rag ran. Where is the rough road Ray Rag ran across?

* * *

1) Sally sells sea shells by the sea shore. But if Sally sells sea shells by the sea shore then where are the sea shells Sally sells?

2) Sam's shop stocks short spotted socks.

3) Sarah, Sarah, sits in her Chevrolet. When she shifts she sips her Schlitz, and when she sips her Schlitz she shifts.

4) Scissors sizzle, thistles sizzle.

5) Selfish sharks sell shut shellfish.

* * *

1) Terry Teeter, a teeter-totter teacher, taught her daughter Tara to teeter-totter, but Tara Teeter didn't teeter-totter as Terry Teeter taught her to.

2) Thank the other three brothers of their father's mother's brother's side.

3) Wally Winkle wriggles his white, wrinkled wig.

4) Wetter weather never weathered wetter weather better.

5) What a terrible tongue twister, what a terrible tongue twister, what a terrible tongue twister...

Bipwi

* * *

The alphabet is filled
With consonants and vowels

We write them, we read them
 Each letter makes a sound
 Well, we start with ABC
 We go all the way to Z
 The letters of the alphabet
 Are fun for you and me
 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
 Now I know my ABC's
 Next time won't you sing with me
 We start with ABC
 And we go all the way to Z
 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
 Now I know my ABC's
 Next time won't you sing with me
 Each letter makes a sound
 Let's sound them out now
 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

* * * * * *

Ding, dong, bell,	Little Tommy Tucker
Pussy's in the well.	Sings for his supper.
Who put her in?	What shall we give him?
Little Johnny Green.	White bread and butter.
Who pulled her out?	How shall he cut it
Little Tommy Stout.	Without a knife?
What a naughty boy was that,	How will he be married
To try to drown poor pussy cat,	Without a wife?
Who ne'er did him any harm,	
But killed all the mice in the farmer's barn.	

* * *

Baa, baa, black sheep, have you any wool?
 Yes, sir, yes, sir, three bags full
 One for the master and one for the dame
 One for the little boy who lives down the lane
 Baa, baa, black sheep, have you any wool?
 Yes, sir, yes, sir, three bags full

One for the master and one for the dame
One for the little boy who lives down the lane

* * *

Pat-a-cake, pat-a-cake, baker's man.
Bake me a cake as fast as you can
Pat it and prick it, and mark it with B,
Put it in the oven for Baby and me.

* * *

There came to my window one morning in spring
A sweet little robin, she came there to sing,
The tune that she sang it was prettier far
Than any I heard on the flute or guitar.

Her wings she was spreading to soar far away,
Then resting a moment seem'd sweetly to say:
"Oh happy, how happy the world seems to be,
Awake, little girl, and be happy with me!"

* * * * *

Georgie Porgie, Puddin' and Pie,	Lucy Locket lost her pocket,
Kissed the girls and made them cry,	Kitty Fisher found it,
When the boys came out to play	Not a penny was there in it,
Georgie Porgie ran away.	Only ribbon round it.

* * *

Pussy cat, pussy cat, where have you been?
I've been down to London to visit the Queen.
Pussy cat, pussy cat, what did you there?
I frightened a little mouse, under her chair.

* * * * *

Little Jack Horner	See-saw Margery Daw,
Sat in the corner,	Johnny shall have a new master,
Eating a Christmas pie;	He shall earn but a penny a day,
He put in his thumb,	Because he can't work any faster.
And pulled out a plum,	
And said 'What a good boy am I.	

* * *

Jack and Jill went up the hill

To fetch a pail of water.
 Jack fell down and broke his crown,
 And Jill came tumbling after.
 Then up got Jack and said to Jill,
 As in his arms he took her,
 “Brush off that dirt for you’re not hurt,
 Let’s fetch that pail of water.”
 So Jack and Jill went up the hill
 To fetch the pail of water,
 And took it home to Mother dear,
 Who thanked her son and daughter.

* * *

Sleep, Baby, sleepy	Sleep, Baby, sleepy
Close your bright eyes	While angels watch over you
Listen to your mother, dear	Listen to your mother, dear
Sing these lullabies	While she sings to you

Sleep, Baby, sleepy
 Angels watching you
 Listen to your mother, dear
 While she sings to you

* * *

Little Boy Blue,	Where is the boy
Come blow your horn.	Who looks after the sheep?
The sheep's in the meadow,	He's under a haystack,
The cow's in the corn.	He's fast asleep!
(Will you wake him? No, not I, For if I do, He's sure to cry!)	

* * *

Hush, hush! Baby’s sleeping!
 Hush, hush! Baby’s sleeping!
 What did you say? What did you say?
 I said: Sh, sh! Baby’s sleeping!
 I said: Sh, sh! Baby’s sleeping!
 What did you say? What did you say?
 I said: Please be quiet! Baby’s sleeping!
 I said: Please be quiet! Baby’s sleeping!

What did you say? What did you say?
I said: Shut up! Shut up! Baby's sleeping!
I said: Shut up! Shut up! Baby's sleeping!
Not any more!

* * *

Why do you cry, Willy? Why do you cry?
Why, Willy, Why, Willy, Why, Willy, Why?

* * *

One, two, three, four, five,	Why did you let it go?
Once I caught a fish alive,	Because it bit my finger so.
Six, seven, eight, nine, ten,	Which finger did it bite?
Then I let it go again.	This little finger on the right.

* * * * *

Teddy bear, teddy bear, Turn around!
Teddy bear, teddy bear, Touch the ground!
Teddy bear, teddy bear, Jump up high!
Teddy bear, teddy bear, Touch the sky!
Teddy bear, teddy bear, Bend down low!
Teddy bear, teddy bear, Touch you toes!
Teddy bear, teddy bear, Turn out the light!
Teddy bear, teddy bear, Say good night!

* * *

Autumn leaves tumble down,	Autumn leaves bumble down,
Autumn leaves crumble down,	Flaking and shaking,
Tumbledown leaves.	

* * *

Sleep, sleep, beauty bright	Friends a hundred miles apart
Dreaming over the toys of night.	Sit and chatter heart to heart,
Sleep, sleep: in the sleep	Boys and girls from school afar
Little sorrows sit and weep.	Speak to mother, ask papa.

* * *

Row, row, row your boat
Gently down the stream
Merrily, merrily, merrily, merrily
Life is but a dream

Row, row, row your boat
 Gently up the creek If you see a little mouse
 Don't forget to squeak!
 Row, row, row your boat
 Gently down the stream If you see a crocodile
 Don't forget to scream!
 Row, row, row your boat
 Gently to the shore
 If you see a lion
 Don't forget to roar!

* * *

Twinkle, twinkle, little star	When the blazing sun is gone
How I wonder what you are	When he nothing shines upon
Up above the world so high	Then you show your little light
Like a diamond in the sky	Twinkle, twinkle, all the night
Twinkle, twinkle little star	Twinkle, twinkle, little star
How I wonder what you are	How I wonder what you are

* * *

Old Mac Donald had a farm
 E-I-E-I-O
 And on his farm he had a cow
 E-I-E-I-O
 With a moo moo here
 And a moo moo there
 Here a moo, there a moo
 Everywhere a moo moo
 Old Mac Donald had a farm

E-I-E-I-O
 Old Mac Donald had a farm
 E-I-E-I-O
 And on his farm he had a pig
 E-I-E-I-O
 With a oink oink here
 And a oink oink there

Here a oink, there a oink
Everywhere a oink oink
Old MacDonald had a farm
E-I-E-I-O

Old Mac Donald had a farm
E-I-E-I-O
And on his farm he had a duck
E-I-E-I-O
With a quack quack here
And a quack quack there
Here a quack, there a quack
Everywhere a quack quack
Old MacDonald had a farm
E-I-E-I-O

Old Mac Donald had a farm
E-I-E-I-O
And on his farm he had a horse
E-I-E-I-O
With a neigh neigh here
And a neigh neigh there
Here a neigh, there a neigh
Everywhere a neigh neigh
Old MacDonald had a farm
E-I-E-I-O

Old Mac Donald had a farm
E-I-E-I-O
And on his farm he had a lamb
E-I-E-I-O
With a baa baa here
And a baa baa there
Here a baa, there a baa
Everywhere a baa baa

Old MacDonald had a farm
E-I-E-I-O

Old Mac Donald had a farm
E-I-E-I-O

And on his farm he had some chickens
E-I-E-I-O

With a cluck cluck here
And a cluck cluck there
Here a cluck, there a cluck
Everywhere a cluck cluck

With a baa baa here
And a baa baa there
Here a baa, there a baa
Everywhere a baa baa

With a neigh neigh here
And a neigh neigh there
Here a neigh, there a neigh
Everywhere a neigh neigh

With a quack quack here
And a quack quack there
Here a quack, there a quack
Everywhere a quack quack

With a oink oink here
And a oink oink there
Here a oink, there a oink
Everywhere a oink oink

With a moo moo here
And a moo moo there
Here a moo, there a moo
Everywhere a moo moo

Old Mac Donald had a farm
E-I-E-I-OOOOOOO.....

Додаток

Правила читання англійських голосних букв

Буква	Aa [eɪ]	Ee [i:]	Ii [aɪ]
Відкритий наголошений склад – алфавітне читання	[eɪ] <i>name</i> [neɪm] <i>table</i> ['teɪbl]	[i:] <i>theme</i> [θi:m] <i>tree</i> [tri:]	[aɪ] <i>mine</i> [maɪn] <i>title</i> ['taɪtl]
Закритий наголошений склад – коротке читання	[æ] <i>man</i> [mæn] <i>apple</i> ['æpl]	[e] <i>pen</i> [pen] <i>lesson</i> ['lesn]	[ɪ] <i>big</i> [bɪɡ] <i>little</i> ['lɪtl]
Голосний + r – довге читання	[ɑ:] <i>dark</i> [dɑ:k] <i>garden</i> ['ɡɑ:dn]	[ɜ:] <i>German</i> ['dʒɜ:mən] <i>her</i> [hɜ:(r)]	[ɜ:] <i>thirty</i> ['θɜ:ti] <i>girl</i> [ɡɜ:l]
Голосний + r + голосний – дифтонги або трифтонги	[eə] <i>rare</i> [reə(r)]	[ɪə] <i>serious</i> ['sɪəriəs] <i>here</i> [hɪə(r)]	[aɪə] <i>tired</i> ['taɪəd] <i>fire</i> ['faɪə(r)]
Ненаголошений склад	[ə] <i>several</i> ['sevrəl] <i>again</i> [ə'gen]	[ə] <i>absent</i> ['æbsənt]	[ɪ] <i>definite</i> ['defɪnət] <i>beautiful</i> ['bju:tɪfl]

Буква	Oo [oo]	Uu [ju:]	Yy [wai]
Відкритий наголоше- ний склад – алфавітне читання	[oo] <i>go</i> [gou], <i>note</i> [nout]	[ju:], [u:] <i>tube</i> [tju:b] <i>blue</i> [blu:]	[ai] <i>type</i> [taip] <i>dye</i> [dai]
Закритий наголоше- ний склад – коротке читання	[ʊ] <i>not</i> [nɒt] <i>doctor</i> [ˈdɒktə(r)]	[ʌ] <i>us</i> [ʌs] <i>summer</i> [ˈsʌmə(r)]	[ɪ] <i>myth</i> [mɪθ] <i>system</i> [ˈsɪstəm]
Голосний + r – довге читання	[ɔ:] <i>order</i> [ˈɔ:də(r)] <i>for</i> [fɔ:(r)]	[ɜ:] <i>Thursday</i> [ˈθɜ:zdeɪ] <i>turn</i> [tɜ:n]	[ɜ:] <i>Byrd</i> [ˈbɜ:d]
Голосний + r + голосний – дифтонги або трифтонги	[ɔ:] <i>before</i> [bɪˈfɔ:(r)] <i>more</i> [mɔ:(r)]	[juə] <i>pure</i> [pjʊə(r)] <i>fury</i> [ˈfjʊəri]	[aɪə] <i>lyre</i> [ˈlaɪə(r)]
Ненаголо- шений склад	[ə] <i>second</i> [ˈsekənd] <i>London</i> [ˈlʌndən]	[ə] <i>difficult</i> [ˈdɪfɪkəlt]	[i] <i>city</i> [ˈsɪti] <i>lady</i> [ˈleɪdi]

Список літератури

1. Возна М. О., Гапонів А. Б., Акулова О. О., Хоменко Н. С., Гуль В. С. Англійська мова для перекладачів і філологів. І курс : підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. 480 с.
2. Колесник О. С., Гаращук Л. А., Гаращук К. В. Теоретична фонетика англійської мови : навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов / О. С. Колесник, Л. А. Гаращук, К. В. Гаращук. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2015. 226 с.
3. Теоретична фонетика сучасної англійської мови: навч. посібник / Б. В. Авраменко. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 93 с.
4. Bijay Ketan Pattanayak. A Beginner's Companion to English Phonetics and Phonology, Kindle Edition. Atlantic, 2019. 319 p.
5. Jonathan Marks. English Pronunciation in Use: Self-study and classroom use, Elementary. Cambridge University Press, 2017, 168 p.
6. Ollins Beverley, Mees Inger M., Carley Paul. Practical English Phonetics and Phonology: A Resource Book for Students. 4th Edition. Routledge, 2019. 665 p.
7. Peter Roach. English Phonetics and Phonology: A practical course, Fourth Edition. Cambridge University Press, 2009, 242 p.
8. Philip Carr. English Phonetics and Phonology: An Introduction, 3rd Edition. Wiley-Blackwell, 2019. 256 p.

Електронні джерела

1. Вивчення мов – Скоромовки на англійській мові
<https://metodkabinet.pp.ua/skoromovki-na-angliyskiy-movi/>

2. Activities for Learners | Learning English
<https://www.cambridgeenglish.org/learning-english/activities-for-learners/?skill=pronunciation>
 3. BBC Learning English
<https://www.youtube.com/c/bbclearningenglish>
 4. British Council: Learn English Online
<https://learnenglish.britishcouncil.org>
 5. EnglishClub – Learn or Teach English Today
<https://www.englishclub.com>
 6. English Pronunciation – Intonation | Learn English Today
<https://www.learn-english-today.com/pronunciation-stress/intonation.html>
 7. Free English Pronunciation Lessons
<https://www.oxfordonlineenglish.com/free-english-pronunciation-lessons>
 8. Green Country – Tongue-Twisters
<https://greencountry.com.ua/journal/read/tongue-twisters-dlya-pokracshennya-vimovi>
 9. Language Teaching Professionals
<https://ltprofessionals.com>
 10. Learn English Pronunciation Course for Beginners | English Vowel Sounds
<https://www.youtube.com/watch?v=8oJzRdqstkA>
 11. mmmENGLISH – Enjoyable Everyday English!
https://www.youtube.com/c/mmmEnglish_Emma
 12. ONLINE | Pronunciation in English
<https://dictionary.cambridge.org/pronunciation/english/online>
 13. Oxford Learner's Dictionaries | Find definitions, translations ...
<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>
 14. Oxford Online English
<https://www.youtube.com/c/Oxfordonlineenglish1>
-